

Direcció de seguretat

Codi: 101879

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502501 Prevenció i Seguretat Integral	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Diego José Calero Torta

Correu electrònic: diego.calero@uab.cat

Idiomes dels grups

Per consultar l'idioma/es de l'assignatura caldrà anar a l'apartat "Metodologia" de la guia docent.

Equip docent

Pedro Velázquez Moreno

Equip docent extern a la UAB

Diego José Calero Torta

Prerequisits

Aquesta assignatura no te prerequisits

Objectius

L'objectiu general de l'assignatura és obtenir els coneixements mínims que necessita un directiu de seguretat pública en l'àmbit local, concretat en els següents objectius específics:

- Contextualitzar la gestió de seguretat pública local.
- Familiaritzar l'alumne amb les característiques bàsiques de les organitzacions de policia local i el seu funcionament.
- Obtenir uns mínims coneixements de les eines de gestió del directiu de policia local.
- Conèixer les competències bàsiques de lideratge necessàries per a l'exercici de la direcció policial.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adaptar-se a situacions imprevistes.
- Donar resposta als problemes aplicant el coneixement a la pràctica.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional desenvolupant la curiositat i la creativitat.
- Gestionar de manera eficient la tecnologia en les operacions de seguretat.
- Identificar, gestionar i resoldre conflictes.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Planificar i coordinar els recursos propis dels tres grans subsistemes que interactuen en la seguretat: persones, tecnologia i infraestructures.
- Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Treballar en xarxes interinstitucionals i interprofessionals.
- Utilitzar la capacitat d'anàlisi i de síntesi per a la resolució de problemes.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar-se a situacions imprevistes.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
5. Aplicar els diferents conceptes implicats en la comunicació interna i externa de l'organització.
6. Aplicar els diferents sistemes de gestió de la seguretat pública.
7. Donar resposta als problemes aplicant el coneixement a la pràctica.
8. Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional desenvolupant la curiositat i la creativitat.
9. Gestionar col·laborativament els plans de seguretat privada.
10. Identificar, gestionar i resoldre conflictes.
11. Prendre decisions relatives a les contingències pròpies de la gestió de riscos en sistemes públics.
12. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
13. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
14. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
15. Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
16. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
17. Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat

18. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
19. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
20. Treballar en xarxes interinstitucionals i interprofessionals.
21. Utilitzar la capacitat d'anàlisi i de síntesi per a la resolució de problemes.

Continguts

1. La seguretat pública a l'administració local
 - a. Context socioeconòmic.
 - b. Concepte seguretat pública. Dimensions de la seguretat
 - c. La perspectiva de gènere en seguretat pública
 - c. Espai públic i convivència
 - d. La Policia de Proximitat.
2. Gestió del servei de seguretat:
 - a. Organització del servei policial
 - b. Tecnologia aplicada al servei de seguretat
 - c. Sistema de gestió d'incidents.
3. Codis ètics.
 - a. Normativa.
 - b. Mecanismes de control.
 - c. Els valors
4. Exercici de les funcions directives. Eines d'anàlisi, planificació i definició d'estratègies en l'àmbit de la seguretat. Metodologia de treball per abordar conflictes de seguretat.
5. Competències per a l'exercici del lideratge en l'àmbit de la seguretat.
 - a. Comunicació i comprensió interpersonal
 - b. Treball en equip
 - c. Presa de decisions
 - d. Gestió del conflicte
 - e. Organització i planificació del treball.

Metodologia

Llengua de docència: català.

Activitats dirigides:

- Classes teòriques: classes magistrals en grup complet
- Classes pràctiques: resolució de casos amb la participació activa de l'estudiant

Activitats autònomes:

- Resolució de casos pràctics: resolució individual d'exercicis plantejats per al professor
- Recensions: lectures programades pel professor
- Treball en grup: casos pràctics treballats en grups

Activitats supervisades:

- Treballs individuals: treballs supervisats pel professor amb especial atenció a la seva estructura i a les conclusions.
- Presentació a l'aula.
- Treballs en grup: treballs supervisats pel professor amb especial atenció a la metodologia emprada, l'estructura i conclusions.
- Debats i fòrums de discussió

Les tutories amb el professorat es concertaran per correu electrònic

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Avaluació	4	0,16	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21
Classes teòriques i pràctiques amb la participació alumnat	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Tipus: Supervisades			
Tutories amb alumnat	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Tipus: Autònomes			
Resolució de casos pràctics Realització de treballs Estudi personal	94	3,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

Avaluació

Avaluació continuada

Primera prova

Es dividirà en quatre parts:

Dues exposicions individuals d' un tema preparat relacionat amb el món de la seguretat pública. Individualment es prepararà el tema i s' exposarà en temps limitat. 30 % de la nota (15% cada exposició).

Hi haurà una tercera part que consistirà a fer una recensió crítica sobre un tema relacionat en la gestió de la complexitat en l' àmbit de la seguretat pública. 10 % de la nota.

La participació activa en les classes i el lliurament d' exercicis a l' aula suposarà un 10% de la nota.

Segona prova

Aquesta part consistirà en l' elaboració d' un pla d' actuació per gestionar un problema de seguretat a nivell local i la defensa oral del pla. Suposa el 50% de la nota i ha d' evidenciar els coneixements assolits durant el curs, utilitzant la metodologia d' abordatge treballada a l' assignatura.

La nota per aprovar l' avaluació contínua serà el resultat de suma de les dues proves. Per aprovar l' avaluació continuada aquesta mitjana ha de ser 5 o superior.

Avaluació Única

Els estudiants que optin per l'avaluació única realitzaran una prova de síntesi final de tot el contingut de l'assignatura (50%) i entregaran el treball de l'assignatura (50%)

La data per a aquesta prova i el lliurament del treball de l' assignatura serà la mateixa programada en l' horari per a l' últim examen d' avaluació continuada.

S' aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l' avaluació continuada.

Avaluació de l' alumnat en segona convocatòria o més

L' alumnat que repeteixi l' assignatura haurà de realitzar les proves i exàmens programats i lliurar el treball de l' assignatura en les dates indicades a l' aula Moodle.

Examen de Recuperació

L'alumne que no superi l'assignatura, que no arribi a 5 (total) de 10, d'acord amb els criteris establerts en els dos apartats anteriors podrà presentar-se a un examen final sempre que l'alumne s'hagi avaluat en un conjunt d'activitats, el pes de les que equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. Si no ha estat avaluat d' aquestes dues terceres parts per no haver-se presentat a les proves obtindrà una qualificació de No Avaluat, sense que tingui la possibilitat de presentar-se a l' examen final de recuperació.

En aquest examen es tornarà a avaluar el conjunt dels continguts de l' assignatura que no s' hagin superat en l' avaluació continuada.

En el cas de superar-se l' examen final l' assignatura quedarà aprovada amb un 5 com a màxim, independentment de la nota obtinguda en l' examen.

Canvi de data d' una prova o examen

L' alumnat que necessiti canviar una data d' avaluació ha de presentar la petició emplenant el document que es troba a l' espai Moodle de Tutorització EPSI.

Un cop emplenat el document s' ha d' enviar al professorat de l' assignatura i a coordinació del Grau.

Revisió

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informarà l' alumnat dels mecanismes de revisió de les qualificacions.

Per a l' alumnat d' avaluació única el procés de revisió serà el mateix.

Altres consideracions

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, "en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb un 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que es pugui instruir. en cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0".

Si concorren circumstàncies sobrevingudes que impedeixin el desenvolupament normal de l' assignatura, el professorat podrà modificar tant la metodologia com l' avaluació de l' assignatura.

Si durant la correcció es tenen indicis que una activitat o treball s'han realitzat amb respostes assistides per intel·ligència artificial, el/la docent podrà complementar l'activitat amb una entrevista personal per corroborar l'autoria del text.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament del treballs realitzat individualment o en grup (s'indicarà a classe)	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Participació dels estudiants a classe i als exercicis efectuats a l'aula	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Proves escrites i/o orals que permetin valorar els coneixements adquirits per l'estudiant	50%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21

Bibliografia

- Ajuntament de Barcelona. (2016). Pla Director de la Guàrdia Urbana.
- Ajuntament de Barcelona. (17 de Noviembre de 2022). [www.barcelona.cat](https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2022/11/17/la-guardia-urbana-i-mossos-desquadra-amplien-latencio-a-l). Recuperado el 2023, de <https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2022/11/17/la-guardia-urbana-i-mossos-desquadra-amplien-latencio-a-l>
- Alonso, R. (2016). El terrorismo yihadista inspirado en el islamismo radical. *Cuadernos de la Guardia Civil. Edición 75 aniversario Servicio Información*, 85.
- Ballbé Mallol, M. (1990). Diez años de seguridad y política autonómicas. *Revista catalana de derecho público*, 117.
- Barcelona, O. d. (2017). *Informe de l'activitat turística a Barcelona*. Barcelona: Turisme.
- Bauman, Z. (2002). *Modernidad líquida*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica.
- Bauman, Z. (2006). *Confianza y temor en la ciudad. Vivir con extranjeros*. Barceldona: Arcadia.
- Beck, U. (2003). *Sobre el terrorismo y la guerra*. Buenos Aires: Paidós.
- Beck, U. (2006). *La sociedad del riesgo global*. Madrid: Siglo XXI de España.
- Bennet, N., & Lemoine, J. (Gener de 2014). What VUCA Really Means for You. *Harvard Business Review*.

- Bland, N. (1997). Measuring public expectation of policing: an evaluation of gap analysis. *Police Research Series*, 24.
- Borja, J., & Muxí, Z. (2003). *El espacio público. Ciudad y ciudadanía*. Barcelona: Electa.
- Brogden, M., & Nijha, P. (2005). *Community Policing*. Regne Unit: William Publishing.
- Brotat, R., & Remotti, J. C. (2014). *La seguridad urbana: Entre la seguridad ciudadana, el civismo y la convivencia en espacios públicos*. Barcelona: Universitat Autònoma De Barcelona. Departament De Ciència Política i De Dret Públic.
- Cala, M., & García, M. (2014). Las experiencias de mujeres que sufren violencia en la pareja y su tránsito por el sistema judicial: ¿Qué esperan y qué encuentran? *Anales De La Cátedra Francisco Suárez* (48), 100.
- Camps, V. (2013). La moral del ciudadano. *Revista Democracia y Gobierno Local*, 5.
- Camps, V., & Giner, S. (2014). *Manual de civismo*. Barcelona: Ariel.
- Carlzon, J. (1991). *El momento de la verdad*. Madrid: Ediciones Díaz de Santos.
- Carrer, F. (2001). El sentimiento de inseguridad. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 9, 82.
- Cascio, J. (29 de Abril de 2020). *medium.com*. Obtenido de medium.com: <https://medium.com/@cascio/facing-the-age-of-chaos-b00687b1f51d>
- Castells, M. (2012). *Redes de indignación y esperanza*. Madrid: Alianza Editorial.
- Castiñeira, A. (2014). El espacio público en una sociedad democrática. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, 41-48.
- Catalunya, G. d. (2010). *Polícia de la Generalitat. Mossos d'Esquadra*. Barcelona: Departament de Justícia i Interior.
- Chapman, R., & Scheider, M. (2002). *Community Policing: Now More than Ever. Office of Community Oriented Policing*. Washington: U.S. Department of Justice.
- Covey, S. (1997). *Los siete hábitos de la gente altamente efectiva*. Barcelona: Paidós.
- Curbet, J. (2008). *La Ciudad: el hábitat de la (in)seguridad*. Fundación Democracia y Gobierno Local.
- Curbet, J. (2011). La Seguretat ciutadana: la inseguretat ciutadana ha canviat les nostres vides. La Seguridad ciudadana en las metrópolis del siglo 21. *Papers* 53, 82.
- Davis, F. (1992). *La comunicación no verbal*. Madrid: Alianza Editorial.
- Departament de Justícia EUA-Departament d'Assistència Jurídica. (1994). *La Policia comunitària. Esquema general d'actuació*.
- Deyra, M., & García Ceballos, J. (2011). Los 7 "valores clave" de la ética policial en los países. *ANALES Nº 41 - Facultad de Cs. Jurídicas y Sociales.*, 97-107.
- Diputació de Barcelona. (2010). *Polícia de proximitat. Manual de consulta*. Barcelona: Direcció de Comunicació de la Diputació de Barcelona.
- Fernandez Aguado, J. (2012). *El idioma del liderazgo*. Madrid: LID.
- Fernández-Vidal, S. (2018). *La puerta de los tres cerrojos: Una aventura cuántica*. Destino.
- Ferraro, K. F. (1995). *Fear of Crime. Interpreting Victimization Risk*. Albany, NY: State University of New York Press.

- Foro Europeo para la Seguridad Urbana. Nápoles, 7. 8. (2000). *Manifiesto de ciudades: Seguridad y Democracia*. Nápoles.
- Forrest, S., Myhill, A., & Tilley, N. (2005). *Practical lessons for involving the community in crime and disorder problem-solving*. London: Home Office Research, Development and Statistics Directorate.
- Fuentes, J. R., & Capell, J. M. (2016). *La policia local a Catalunya*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Gandarillas, M. (2007). *La policía comunitaria: asegurando la convivencia*.
- Garland, D. (2005). *La cultura del control: Crimen y orden social en la sociedad contemporánea*. Barcelona: Gedisa.
- Goldstein, H. (1990). *Problem-oriented policing*. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Goleman, D. (1996). *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós.
- Guillén, F. (2006). Les polítiques locals de prevenció i seguretat a Europa. *Revista Catalana De Seguretat Pública*, 61.
- Guillen, F. (2013). La Policia i la seguretat en els espais públics. *Institut de Ciències Polítiques i Socials. Working Papers*, 315.
- Guillen, F. (2016). *Modelos de policía. Hacia un modelo*. Barcelona: Bosch Editor.
- Guillen, F. (2016). *Modelos de policía. Hacia un modelo*. Barcelona: Bosch Editor.
- Herbert, S. (1997). *Territoriality and the Police*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Jacobs, J. (2011). *Muerte y vida de las grandes ciudades Madrid*. Madrid: Capitán Swing Libros, S.L.
- Janson, B. (2003). El Código Europeo de Ética de la Policía. Razones y directrices para el cambio. *Revista Catalana de Seguridad Pública*, 9.
- Jiménez Asensio, R. (2005). Potestad normativa municipal y convivencia ciudadana. *Anuario Del Gobierno Local* (1), 75.
- Jordan, J. (2009). Políticas de prevención de la radicalización violenta en Europa: Elementos de interés para España. *Revista Electrónica De Ciencia Penal Y Criminología*, 14.
- Kelling, G. (3 de Agosto de 2010). Secretary Napolitano Announces New Community-Based Law Enforcement Initiatives in Conjunction with National Night Out . *Targeted News Service*.
- Kelling, G., & Bratton, W. (2006). Policing Terrorism. *Manhattan Institute for Policy Research, Civic Bulletin*, 43.
- Knapp, M. (1995). *La comunicación no verbal*. Barcelona: Paidós Comunicació.
- Landrove, G. (1990). La victimización del delincuente. . *Victimología: VIII Cursos de verano en San Sebastián*, 152.
- Lawrence, J., & Steck, E. (1991). *Overview of Management Theory (1st ed.)*. Carlisle Barrack: U.S. Army War College.
- López, J., & Gadea, A. (1999). *Servir al ciudadano*. Barcelona: Ediciones Gestión 2000.
- Martí Casanovas, M. (2013). Políticas de espacio público en ciudades europeas. *Quaderns De Recerca En Urbanisme*, Issue 1.
- Mazza, A. (2009). . (2009). Ciudad y espacio público. Las formas de la inseguridad urbana. *Cuadernos de investigación urbanística*.

- Mengual, A., Juárez, D., Sempere, F., & Rodríguez, A. (2012). La gestión del tiempo como habilidad directiva. *Ciencias*.
- Muñoz Machado, A. (1999). *La gestión de la calidad total en la administración pública*. Madrid: Ediciones Díaz de Santos.
- Neuman, E. (1994). *El rol de la víctima en los delitos convencionales y no convencionales*. Buenos Aires: Editorial Universidad.
- Newman, O. (1973). *Defensible Space: Crime Prevention Through Urban Design*. Nueva York: MacMillan Publishing Company.
- Newman, O. (1996). *Creating Defensible Space*. Washington, DC: US Department of Housing and Urban Development, Office of Policy Development and Research. Institute for Community Design Analysis, Center for Urban Policy Research, Rutgers University.
- Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género . (2021). *Informe estadístico*. Consejo General del Poder Judicial, Madrid.
- Osborn, A. (1963). *Applied Imagination*. New York: Charles Scribner's Sons.
- Parejo Alfonso, L. (2008). *Seguridad pública y Policía Administrativa de seguridad. Problemas de siempre y de ahora para el deslinde, la decantación y la eficacia de una responsabilidad nuclear del Estado administrativo*. Barcelona: Tirant Lo Blanch.
- Pemán Gavín, J. M. (2007). Ordenanzas municipales y convivencia ciudadana: Reflexiones a propósito de la Ordenanza de civismo de Barcelona. . *Revista De Estudios De La Administración Local Y Autonómica*, 9.
- Ponce, H. (2006). La matriz FODA: una alternativa para realizar diagnósticos y determinar estrategias de intervención en las organizaciones productivas y sociales. *Revista Contribuciones a la Economía*.
- Porter, M. (1998). *Técnicas para el Análisis de los Sectores Industriales y de la Competencia*. México: Editorial CECSA.
- Rebollo, R. (1994). Policía y derechos humanos. *Revista Poder Judicial*, 201-215.
- Recasens, A. (2001). Algunas reflexiones sobre la Seguridad: respuestas complejass para sociedades complejas. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, vol 8, 14.
- Recasens, A. (2007). *La violència entre joves en espais d'oci nocturn. Un estudi comparatiu europeu*. Barcelona: Atelier.
- Ridaura Martínez, M. (2014). *La seguridad ciudadana como función del Estado*. Publicaciones de la Universidad de Deusto.
- Robert, P. (2006). Seguridad objetiva y seguridad subjetiva. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 16, 99.
- Schuler, E. (1998). *Asertividad*. Madrid: Gaia Ediciones.
- Servera, J. L. (1999). *Ética policial*. Barcelona: Tirant lo Blanch.
- Servera, J. L. (2006). *Ética policial*. Barcelona: Alfa Delta S.L.
- Stradiotto, D. (2001). Modelo de participación para la prevención del delito. *Revista Ciencia Policial* (59).
- Taleb, N. (2007). *El cisne negro*. Barcelona: Paidós.
- Taleb, N. (2012). *Antifrágil: las cosas que se benefician del desorden*. Barcelona: Paidós.

Trojanowicz, R. C., & Carter, D. L. (1988). Philosophy and Role of Community Policing. *National Center for Community Policing*, 17.

UK, H. O. (2004). The planning system and crime prevention. *Office of the Deputy Prime Minister*.

UNESCO. (2019). *Descifrar el código: La educación de las niñas y las mujeres en ciencias, tecnología, ingeniería y matemáticas (STEM)*. UNESCO.

Unión Europea. (1999). *Dictamen del Comité de las Regiones del 8 de diciembre de 1999, sobre "La delincuencia y la Seguridad en las ciudades"*, p.5, punto 4.5 (CDR 294/99 fin). Unión Europea.

Unión Europea. (2007). *Dictamen del Comité de las Regiones del 13 de febrero de 2007, sobre "Política de la vivienda y política regional"*, p. 12, punto 1.8 (2007/C 146/02). Unión Europea.

Vidales, C. (2014). Seguridad ciudadana, políticas de seguridad y estrategias policiales. *Estudios Penales Y Criminológicos*, (32), 481-482.

Wilson, J. Q., & Kelling, G. L. (1982). The police and neighborhood safety: Broken windows. *Atlantic monthly*, 127.

Programari

Moodle aula virtual

Microsoft Teams

Aquesta assignatura utilitzarà el software bàsic del paquet office 365.